

Leegstaand erfgoed heeft snel nieuwe functie nodig

'Nationaal debat over kerken gewenst'

Bart Mullink

Hoewelaken - Grootschalige leegstand van erfgoed dreigt als Nederland de herbestemming niet voortvarender ter hand neemt. "Het gaat om 2 miljoen vierkante meter."

Friso de Zeeuw en Arno Boon verwoorden hun noodkreet hierover. De Zeeuw, Bouwfonds-man en praktijkhoogleraar gebiedsontwikkeling aan de TU Delft, en directeur Boon van de Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed BOEi, klinken eensgezind. Iedereen die iets kan betekenen voor deze herbestemmingsopgave, roepen ze op de schouders eronder te zetten.

Oude fabrieken, boerderijen, kerken, kloosters en scholen geven steden en dorpen smaak, onderstrepen ze het belang ervan. "Ze herinneren mensen eraan dat de wereld niet is begonnen bij hun geboorte."

Nederland is, zien ze, slecht in het ge-

ven van nieuwe functies aan zulke objecten. "In totaal is herbestemming goed voor 10 procent van het bouwvolume. In Duitsland is dat 40 procent." De opgave wordt urgent, waarschuwen ze, en betreft circa duizend objecten. "Die staan leeg of komen binnenkort beschikbaar, waaronder veel religieuze gebouwen." Die duizend gebouwen bij elkaar bevatten de 2 miljoen vierkante meter waarop ze doelen.

"Over de vraag wat we aanmoeten met religieus erfgoed, lijkt mij een nationaal debat dringend nodig", voegt Boon hieraan toe. "De katholieke kerk neigt naar sloop, maar de meeste burgers denken daarover compleet anders. Die vinden kerken de ziel van hun buurt of dorp." De

Zeeuw weet: "De emotie over kerken is veel sterker dan over bijvoorbeeld boerderijen. Mensen vinden: daar moet je vanaf blijven."

Tijd

Een nieuwe bestemming voor erfgoed ligt in veel gevallen niet meteen in het verschiet, voor kerken geldt dat nog sterker. Het kost, onderstreept het tweetal, vaak veel tijd voor zich iets aandient. Dat is reden om met de kerken, maar ook met kloosters waarvan bekend is dat ze over een tijdje leeg komen, alvast te anticiperen op het vervolg. "Als het erop aankomt, desnoods met tijdelijke functies. Leegstand betekent zeker verloedering. Bij kantoren is dat geen urgent maatschappelijk probleem, bij erfgoed wel."

